

تثیج ح: موس لصف

زاک ترا

- ی لوصا ثحابم رد زاک ترا هاگیاج
- زاک ترا تثیج هلدا
- زاک ترا هجرد

نووی لوصا تاملک رد زاگ ترا

ندرم. مَد یسک ؛ می‌رادن هریس و دی‌آیم شیپ مه مک‌اقافتا هک تساه‌نارَوَد ، زاک‌ترا''م هم دراوم زا یکی ار عرف ، دین‌زیم ار ش‌فرج ی‌تقو هک هدرک یراک اه نیا اب عراش اما دراد مه رمخ ، دراد س‌جن بآ ، تساه‌نارَوَد دراوم . دین‌زیم فرح دراد ه‌عرش‌تم نه‌د دین‌بیم . [5] دوشیم ل‌اعف ش‌نه‌د دین‌بیم ، دین‌کیم حرطم عرف ات تساه‌نارَوَد دراوم اما . می‌سرپب ع‌جرم زا می‌ورب دی‌وگیم ؛ دنادیم دین‌بیم ، دی‌وگیم ار عرف ات

دناوتی م هک دنیبیم ؛دوشیم لّاعف شنهد دنادیم عرش زا هک یزیچ نآ اب دنیبیم ،دینکیم حرطم ار دنکب فشک ار عراش رطن.

تّنس؛زاک ترا

یکی ،هعرشتم هریس.دیوگب دیاب مه زاک ترا رد ،دیوگب هعرشتم هریس هب عجار هچ ره اّرهظ یفشاک ،تسا فشاک رگا .تسا فشاک دیوگیم ؟اه نیا و عامچا و لقع زا ریغ ؟تسا هلدا زا رگیدی ،هریس اما .دراد ناسل ،تّنس .دیآیم رد تّنس یه در رد هک تسا یفشاک ،هن ای ؟تسا یمچنپ هک تسا .دشاب هتشاد یعرش ناسل کی هک تسین روط نآ

هدش دراو ،عراش هیحان زا سوسحم رما کی ،وا یازا رد هک تسا نیا رطاخ هب ؟هریس میوگیم ارچّال صا عراش انعم نیا هب شای ناب .دنروط نیا هعرشتم مینیبیم میراد .میرادن نامّسواح و رعاشم رد یم قرف نی،دنونشیم همه ،دنزیم فرح شدوخ عراش تسا یهاگ .نکړپ تشم ،سوسحم یناب ؛تسین دنک.

تّنس یناعم

زاک ترا میوگب هک درادن یعنّام چه،میریگب تسا ماما رطن هک فوشکم یناعم هب ار تّنس رگا .دن افشاوک اه نیا یهمه نوچ ؛تسا تنس اه نیا یهمه .تنس و هریس .تسا تنس

مالک ینعی ؟ هچ ینعی تّنس زا روظنم ،تنس و باتک میوگیم هک ام .تسین نیا ،حالطصا اّم رد اذل .مالسلا مهیلع نی موصعم مالک مه نیا ،تسا هللا مالک هک نآرق لابق رد .[6]سدقم عراش یلیخ .عراش مادقا زا فشاک هن ؛تسا عراش رطن زا فشاک ،هریس .دوشیمن باسح تّنس،انعم نیا ریغ مادقا،هریس؛میهدب تبسن عراش هب یرشابم تروص هب دوشیمن ار هریس.دنکیم توافق .دراد مه یمزاول میقتسم ریغ ،هدرک یرگیدی اهراک کی عراش ینعی.تسا عراش میقتسم

،تنس هب یعطق قرط زا یکی ناونع هب هکلب لقتسم یثجح ناونع هب هن زاک ترا باتک نیا رد [1] هانلّصاً ام یلع اّی رج لاقی نأ یغب نی یّلا و:ةنسل یل قرطال میسقت :دوش یم یسررب و ناونع نی:مسق تاذ اه یلإ لاصی الة یلهأ اهل یل قرطال نإ:ةجحل ثحابم یف

1-ةیعطق .

2-ةیعطق ریغ و .

یلع اهم ییقت و اهصحف و ،هجح و هتّلدأ سامتلا و اهنم مهمل ءارق تسا نمّ دب ال ماسقأ اهنم لکل و نراقم ساسأ

:ةتس اهمهأ اماسقأ اهل اورکذ دق و:ةیعطق قرطال

1-رتاوت مال ربخل .

2-هرودصب عطقال بجوت نئارقب فوفحمال ربخل .

3- موصعملا يأرنع فشاكلال عامجلال 3-

4- هيف موصعملا يأرنع فشاكلال عالقلعلا ءانب 4-

5- اهيف موصعملا يأرنع ؤفشاكلال ؤعرشتملا ؤريس 5-

6- (188ص ؛ نتملا ؛ نراقملا هقلال يف ؤماعلا لوصألا). ؤعرشتملا زاكترا 6-

194 ص، نتملا، نراقملا هقلال يف ؤماعلا لوصألا [2]

تيجح و زاكترا دروم رد ىثحب زين 237-250 ص، 1ج، لوصألا نايب باتك رد باتك نيا رب هوالع [3]
تسا هتفرگ تروص نأ

سرد ىهسلج رد رضاح ناسود زا ىكى تارابع، دش هراشا الاب رد هك ىتاكن و باتك نتم [4]
ىم نىنچ ىغالاب موحرم. تسا دوهشم زين املع رگىد تاملك رد عدللا مدع و هريس هب دانتسا. دوب
يف ؤيعرشلال رومألا ماكحتسا و عرشلال ميلعت وه أ ؟ ناهذاللا يف زاكتراالا أشنم وه ام : دسئون
مهؤانب وه مأ، ؤعطاقلا ؤجحللا وه اذهف نذا ؟ ؤعيرشلال ردصم نم دي نع ادي اهل مهققلتل لجأل مهتازكترم
هيلع و ؟ هرابتعلا بسحب ؤراق اهنأ ىلع عراشلال نم ؤساجنللا رمأ اوقلتل دق و ، كلذل ىلع مهتاراذق يف
لهأ نم قال فيكف ، نيئطخم اوناك نإ و ، اضيأ ؤجحللا كلذف مهققلتل يف نيبيصم اوناك نإ
يف مكحتسي شيحب مههابتشا ىلع سانللا اوكرتي نأ قلخللا ؤاده و ؤعيرشلال ءانمأ و ؤمصعلا
اذه نع مهفرصت ؤمئاق قحللا ىلإ ىدهلا و عدللل موقت ال و ، ؤريثك بابوبأ يف ديذج عرش مهنهذأ
و مهنهذأ يف زكترملال فالخ ىلع مهلمع رققتسا ؤنأ بهو ؟ بابوصللا ىلإ مهيدىأب ذخأت و لالضللا
و مهادهل نيرمشملا قلخللا ؤادهب قيللي لهف ، هب مازتللا مدع ىلع ؤيعةطقلا مهتريس ترمتسا
زكترملال فالخ ىلع مهليل و مهراهن يف نولمعي مهوكرتي نأ ؤلللا ؤعاط ىلع مهضيورت و مهليمكت
وأ يرجتللا ثببخ ىلإ مهفانصأ و مهلايحاب سانللا عيجم اوملسي و يعرشلال مكحللا نم مهنهذأ يف
اذكه ام ؟ هباقع

مدع دروم يف ؤيعرشلال لوصألا ىلع ناك نإ فالخللا ىلع هنوك ىغدي يذلل سانللا لمع نإ : لوقن م
و ، جرحلا ىوعد ىلع ملكتلا يف لبق هانبي امك فالخللا ىلع الم سىلف ، ؤساجنللاب زجنملا ملعلا
عم وأ ، الصأ اهل عفارلا ضرع مدع و لمعلا نيح تاساجنللا توبثب يليصفتللا ملعلا عم ناك نإ
كلذل انلق أنأ بهف ، لماعلا صخشلل ءالتبالالاحم نع هفارطأ ضعب جرخت ال يذلل يلامجلال ملعلا
ةطفح و نيذلل ؤلمح ءاملعلال قح يف هلقن فيكف ، مهتاقبط و مهلايحاب يف نيغرشتملا ماوع يف
هيهقللا لئاسرلا ؟ ؤديذلاللايحابال و ؤلواطتملا نورقلا يف دتاهم مهيف نكي مل أ ! ؟ عرشلال
(170 ص، (يغالبلل)

ات و دىنعى ؟ دىلئاق ىقرف ، هعرشتم هريس و هعرشتم زاكترا نىب امش ، دىشخبب : لاؤس [5]
؟ دىنادىم ىكى اى دىنادىم

نكمم مه زاب ، دش هريس رگا اما ، دشابن مولعم هريس زونه ، دشاب دوشىم زاكترا : تجهب هللا تىآ
باتك، تجهب هللا تىآ هقف سرد). دننكىم ار راک نيا المم . هشابن راک رد زاكترا تبحصتسا
(178 هسلج، جحللا

يبنللا رمأ حالطصالا اذه أشنم و (هريرت وأ هلعف وأ يبنللا لوق ءاهقللا حالطصا يف ؤنسللا) [6]
ىلإ اهتبس ننع ؤدرجم قلطت امنىح ؤنسللا ؤملك تبلغف هتنس عابتاب هلا و هيلع ؤلللا ىلص

كلذ ناك ءاوس هلآ و هيلع ءلللا ىلص يبنللا نم ماكحلألا نم مكح نايب نمضتي ام صوصخ ىلع دحأ
امأ .ماكحلألا نايب ىلع ريقرتلا و لعفللا لدي ام ىدم ركذ نم يتأيس ام ىلع ريقرت وأ لعف وأ لوقب
لوق ىرجم هلوق يرجي تيبللا لآ نم موصعمللا نأ مهيدل تبث املف صوصخلاب ةياملإلا ءاهقف
لوق لمشي ام ىلإ ةنسللا حالطصا يف اوعسوت دقف عابتالا بجاو دابعللا ىلع ةجح هنوك نم يبنللا
وأ لعف وأ موصعمللا لوق مهالطصا ب ةنسللا تناكف) هريرقت وأ لعف وأ نيموصعمللا نم دحاو لك
(٦١ ص ٢٤ ؛ (نايلىعامسا عبط) هقفللا لوصأ) .(هريرقت

لی بس ریغ عبتی «یهی آ.۱
»نی نوم و ملا

هسفن یلع ناسنالا لب« یهی آ.۲ »هری ص ب

[illegible]

هيا تلالد مدع

دن کب فی طلت ، تایناسفن رد ار شای لصا هزیگنا نآ دن اوتی م ناسنا : دیامرفی م هفی رش ی هی آ نوچ
تسد زا ، ار ترطف نآ «[4] وناډوہی هاؤبا» لثم ، هی وناث تاہی وشت اب دیای ب هکنیا ولو ، دمہفب و

سفن اب ، ار ماہلا نیمہ دیای ب شدوخ دن اوتی م یلو «[5] اہاوقٔت و اہروُجُف اہمہلأف» . دریگب شدوخ
رد تریصب ینعی تریصب . ار ہمہلُم سفن نآ دن کی م فیعضت ، ہرَام سفن . دنک فیعضت ہرَام
یہزیچ زا ، تاکردم زا ہدرک یقلت ہک ییہزیچ نآ ہب ینعی ، تریصب ہن ای ؟ شدوخ تامادقا
؟ متفرگ ہچ عراش زا نم ہک دمہفی م ینعی «قَریصَب وسُفَن یلَعُ ناسُن اِلْا لَب» ای ؟ ینوری
تسین فاص یلیخ ؟ ہن ای دریگی م مہ ار اچنآ ای نی

«وَتَلْکاش یلَعُ لَمُعَیْ لُکْ لُق» یہی آ.۳

لَب» نآ رب قبسا ، ءافخ رظن زا یتح دیاش ہلکاش ہملک «[6] وَتَلْکاش یلَعُ لَمُعَیْ لُکْ لُق»
وا ہب ہک دراد ار یہاگآ زا یاہل حرم کی قریصب ہسفن یلَع . دشاب «قَریصَب وسُفَن یلَعُ ناسُن اِلْا
علطم شدوخ ہلکاش رب مہ شدوخ ہک درادن یتلالد «ہتلکاش» ، ہفی رش یہی آ رد اما . دہدی م تبسن
تسہ شدوخ یارب یتح رتی فخم یزیچ کی ہن اک . تسا

یلَع لمعی لک» ای ، «قَریصَب وسُفَن یلَعُ ناسُن اِلْا لَب» ای ، «نینمؤملا لیبس ریغ عبتی نم» الاح
کی نآلا اسب ہچ . تسا بوخ دشاب مہ تالم تحم ولو ، دوشب یروآعج اہ نی لا ثما و ، «ہتلکاش
اہ نی رب لالدتسا یارب دیای ب شنہذ یبوخ ریرقت ادعب یسک کی . مینک لاکشا ، دیای ب ریرقت

وہفّ احی بق نوملسملا ہآر ام» ۴. «حی بق ہللادنع

دان تسا یتیاور کی ہب وہوق و وکابنت میرحت ثحب رد ، ہیسوطلال دئاوف باتک رد یلماع رح خیش
ہک دندرک

ہآر ام لاق مالّسلا ہیلَع ہنع لوصلأا ےہان یف ةمالعلا لقن دق
[9] [8] [7] حی بق ہللادنع وہفّ احی بق نوملسملا

ہن ، حی بق ہللادنع وہف دن یامرفی م اما . درادن یعنام نی . ابوخیلیخ ، تسا بوخ ، شحبقیثیح زا
دردان ہمزالم ، تمرح اب ، دراد تاجرد ؛ تسا حبق حبق ، تسین شُرْب حبق ؛ ماح ہللادنع وہف

«ہلدع لوقعلا فرعتُ سایق» تی اور.۵

ہانیراجت امل ةعماج تاملك ترصتخا امل كئئابآ قحب ڊيشرلا لاق مٲ
مڇرلا نمحرلا هلل م سب - بٲكف ساطرق و ؤاوب یتأ و معن ع لاقف
یلَع ةمالا عامج او و هيف فالٲخا ال رمأ ةعبرا نايدألا رومأ عي مج

هياغلا يه و اهيلع عمجملا رابخالا و اهيللا نورطضي يتلا ةرورضللا
عامجا وه و ةثداح لك اهنم طبنتسملا و ةهبش لك اهيلع ضرورعمللا
هلهأ حاضيتسا هليبسف راكنالا و كشلا لمحتحي رمأ و ةمألا
اهيلع عمجم ةنس و اهليوأت يلع عمجم هللا باتك نم ةجحب هيلحتنمل
و ةمألا ةصاخ عسي ال و هلدع لوقعلا فرعت سرايق وأ اهيف فالختخا ال
امف ديحوتلا رمأ نم نارمألا ناده و [10]هل راكنالا و هيف كشلا اهتماع
رمأ هيلع ضرعي يذلا ضرورعمللا اذهف هقوف امف شذخلل شرأ و هنود
هباوصل كليلع ضمغ ام و هتيفطصا هناهرب كل تبت امف نيذلا
يتلا ةغلابللا ةجحلل يهف ثالثلا هذو نم ةدحاو دروأ نمف هتيفن
ءاش ولف ةغلابللا ةجحلل هلف لق -هيبنل هلق يف هللا اهنيب
[11]نبيعمجا مكادهل

هعيش بتك رد هكنيا ناوئع هب اما تشادن دنس هتبللا هك هيلع هللا مالس مظاك اماما تياور نأ اي
افرص لقع ينعي ؟ هچ ينعي «هلدع لوقعلا فرعت» . «هلدع لوقعلا فرعت سرايق وا» ، دوب هدمآ
نامه باسح هب لدع ينعي ، «هلدع» ؟ هعرشتم لقع ينعي لقع اجنيا هن اي هيلقع تالقتسم باب زا
؟ [12]دنراد شتانايب و عراش تاداشرا زا هك يكررد

عراش تانايب «يونعم قاي س» ٦.

قاي س

روهظ ، دنوشن هلمج و دنيان رد درفم زا تاملك نيا ات. دنراد يظفل تلالذ ، تاملك دنيب
، دشاب رتي نالوط هلمج؛ دشاب رتشي ب ، تادرفم يه دناماس هچ ره ، بخ . دش دهاوخن ققحم يقي دصت
كي . دش هفاضا نأ هب مه تالمج ، دمآ رگا الاح . تسا رتشي ب هديوگ دارم زا شتتيفشاكي هنيمز
لد اب ناسنا ينعي ، دوشي يوقا ، تيفشاكي هنيمز ؟ دوشي هچ دش هلمج ات ٥ . دش هلمج ات ٢ ، هلمج
ظافلا يمي هديودحم نيا ، تسا نيا شدارم هك دهديم تبسن هديوگ هب يرتعمج .

روظنم ؛ هيلاح نئارق هب دشاب فوفحم هك دشاب يظافلا ينعي . دينك هفاضا نأ هب مه ار تتيقي
هديوگ ي صخش للاح فرص . تسه مه عوضوم و مكح بسانت ، تسه مه هيقطنم يتح ، هيلاح زا نم
مه هچ ره . ديمه فيم اهزيچ يليخ وابللاطم بسانت زا امش ، دينكي مزاربا هك مه يبللاطم . تسين
فشك ار اهزيچ يليخ ، ايقطنم وا راتفگ و وا دارم ياههفلؤم بسانت زا دروايم بلطم رتشي ب
دينيكي .

كي هب دشاب فوفحم ينعي-دشاب الاب مه شتتيقي و دورب الاب شمم يظافلا كي يتقو
لباق قاي س مان هب دينكي ماديپ يزيچ كي امش -تسا يوق ملكتم دارم تيفشاكي رد هك ينئارق
م. مالك قاي س ديوگيم؛ شرتسگ .

تسررد يتقو دينبي يهاگآ لاصا . ملكتم دارم فشك رد تسا يمه راي سب رصنع كي ، قاي س
نيمه ، فورعم يظفل زاجم. دوشي مضيع شيانعم آللك ، درفم يهلمج كي ، دينكي هاگن ار قاي س
ريغت دسلا درفم يانعم ديروايم ار يمري ات . يمري ديوگيم دعب ، ادسا تيأر ديوگيم امش . تسا
درک .

هديوگ دارم فشك رد قاي س تتيقو

هتشاد دُغ کی رگا زیچ ره دینی بَب؟ تسا یوقا فشک رد قایس اچ ؟ هدرک راک هچ قایس الاح بخ ،نوتس و فیدر .دراد قرف نوتس و فیدر اب ،[13]لودج .دهدیم نآ هب دُغ ب ۴ ، ۳ ، ۲ دی آیَم قایس ،دشاب هدرآ دیدپ ار وا زیچ ود ،دنزیمن فرح **کی** ،لودج یهناخ کی ینعی .تسا یدعب ود ،لودج اما .تسا طخ کی .تسا مهم نی ؛تسا هدوب برض لمع مه ،هدوب ۴ مه ،هدوب ۶ مه .تسا هدش نی ۴×۶ دیوگیم .تسا

هناخ ات دنچ .هه رد هه رد هه ،دیریگب رظن رد بعکم کی .دیریگب رظن رد یدعب هس ار لودج نیمه الاح
ی بی کرت دیناوتیم یهاگ .صاخ لمع کی اب مه نآ ؛تسا زیچ هس ،شاهناخ ره نآلأ بعکم نیا ؟دوشیم
مالک دیمهفب هکنیا نودب ینعی !دنکیم قرف ردقچ .یموس نآ یهفایضا هب ،نآ رد برض نیا ؛دینک
کی هب یتقو ،دهدیم بعکم یتقو .دهدیم امش نهذ تسد هب ،روحم هس اب بعکم کی ،قایس برحاص
یلمع نآ اب دریگیم رظن رد ار زیچ هس ،ناتدوخ ترطف ،ار زیچ هس امش ،دوشیم هجوتم بعکم هناخ
یهفایضا هب آما ،نآ رد برض نیا .دنراد هطبار ات ود ات ود .دشاب هتشاد دناوتیم ادج مادک ره هک
یموس رب میسقت ،وا رد برض نیا .یموس

ملاحظات

[14]

هک یی اهاباتک ،دینی بپ .دنن کی م تسرد ماطن کی ؛دنن کی من تسرد مضم م رما کی مه اب ،تادرفم
زا رپ ،تسا سدع زا رپ هک ی تکاپ کی .تسا مه رانک .دنن کی من تسرد ماطن ،دینی چی م هسفق رد
،مالک تادرفم .مالک تادرفم فالخ هب .دنمه رانک ؛دَنَمَضْنُم ولو ،دندرکن تسرد ماطن ،تسا ای بول
،دنتسین مالک اما ،دَنَمَضْنُم مه هب اه نیا .دیزَبَرَضْ ،رقب ،ناسنا دی و گب هک دنتسین روط نیا
،دنرادن مه قایس

تلاش‌گ

مہ یرط ف بل لاط م اہ نی ا ولو -تسا نی اشی ان بم، تلالتشگ. [15] تلالتشگ: دن راد ثح ب کی اہی ن آل
لک ہک -دن رو آی م شی ارب لی صفت، دن نزی م فرح، دن ربی م شی ارب مسا اچ اچ ار مادک رہ ی لو، تسہ
اچ اچ ل عوم چ م رب تسا دئاز ی زیچ

ءازجا اب لك مطبار عاونا

کی رد. می‌درک تب‌حصّ نی‌مه هب عجار ی‌تدم -من‌یبب ار ان‌بم نی‌ا نم هکن‌یا زا لب‌ق-ل‌وصا هث‌حابم رد لک. تس‌ا راک زا ی‌ش‌خ‌ب نی‌ا اما، رس‌ال‌اب ا‌ن‌ج‌ال‌ا ال‌ل‌ک‌ل‌ا سی‌ل هک می‌راد مه لو‌بق، تس‌ا تس‌رد اض‌ف و‌چ‌ی‌پ» ه‌ن؟ رس‌ال‌اب ا‌ن‌ج‌ال‌ا ال‌ا سی‌ل ش‌ل‌ک، «ه‌رم و‌چ‌ی‌پ» اما. رس‌ال‌اب ا‌ن‌ج‌ال‌ا ال‌ا سی‌ل، «چ‌ی‌پ ات و‌د» هک می‌درک تب‌حصّ ن‌آ هب عجار زور نی‌دن‌ج معا و حی‌حصّ ث‌ح‌ب رد. ده‌دیم ما‌ج‌ن‌ا دراد ی‌اه‌وال‌ع‌راک کی «ه‌رم ی‌ق‌رف ه‌چ ی‌ل‌ال‌ق‌ت‌س‌ا رث‌ک‌ا وّ ل‌ق‌ا اب؟ تس‌ا روط ه‌چ ی‌ط‌اب‌ت‌را رث‌ک‌ا وّ ل‌ق‌ا؟ تس‌ا روط ه‌چ ه‌ال‌ص‌ب‌ی‌ک‌رت ی‌ط‌اب‌ت‌را رث‌ک‌ا وّ ل‌ق‌ا اما. رس‌ال‌اب ا‌ن‌ج‌ال‌ا ال‌ا سی‌ل. تس‌ا ما‌م‌ض‌ن‌ا مه ی‌ل‌ال‌ق‌ت‌س‌ا رث‌ک‌ا وّ ل‌ق‌ا؟ دراد. دراد ش‌د‌وخ ی‌ارب ی‌زی‌چ کی. رس‌ال‌اب ا‌ن‌ج‌ا اب دن‌ک‌یم ق‌رف هک تس‌ا ی‌زی‌چ کی، لک دی‌و‌گی‌م

۵. ہن ؟رگی دمہ ہبّ مضمّنم اّج اّج یاہو وضعّ الّ س یل ،ناسنا ندبّ اّعقاو .تسا نی مہ کی ناگرا بی کرت رانک وضع ات ۵ ہک تسین روط نیا .تسا وضع ،وضع می وگی م اذل .شدوخ یارب تسا یزیچ کی ندب ہگن ار رگی دمہ .تسا نواع وحن کی ،تی وضع .تسین مامضنا ؛مامت وّلک دوشب ،دندازگب مہ ببس بلق راک نامہ ،دنب راک بلق ،دنامب ہدنز ندب نیا دوشیم ببس تسد نی مہ .دندادی م .دندار ،رگی دمہ یاقب رد لماعت .دنامب ہدنز تسد نیا دوشیم

تاملک «ماظن» و «یونعم قایس» لوصح م؛ زاک ترا عراش

هَبْ اَر مَالَك دَافَمْ هَكْنِيَا رَد تَسَا رَتْمَرِگَلْد مَدَّآ وَ تَسَا يَوْقَا شَتِيْ فِشَاكْ، قَايَسْ هَكْنِيَا زَمَرِ الْاَحْ
يَرْكَفِ مَاطَنْ كِي، لَوْدَجْ كِي شَدُوْخْ بَطَاخَمْ هَبْ قَايَسْ هَكْ تَسَا نِيَا لَامَتْحَا كِي، دَهْدَبْ تَبْسَنْ هَدْنِيُوْگْ
«ضَعْبْ يَلَا اُضْعَبْ يَدَهْ» يَاهَهْفَلْلُوْمْ اَبْ دَنْكِيْمْ اِقْلَا مَّظَنْمِ

رتەدەرتسەگ هەچ رە قایس نوچ ،میری دێب ار فرح نیا رگا ؟تسا ار وهظ یوقا ،دراد قایس ی تقو وهظ ارچ ،شای تەباب مه ،شای نەگمه ،رتشی بـ مـاـظـن .دهدی م بطاخ م نهذ هب رتشی بـ مـاـظـن اب رما کی ،دشاب رگا .دی آیم زاک ترا رد انعم نی مه .دندایز ،فشاک یاهه فلؤم نوچ .تسا رتشی ب دارم زا ،شتی فاشک عومجم زا ،عراش یه لملج کی زا هن ، هعرشتم هک تسا نیا ،زاک ترا تیجج لیلد ، دشاب تسررد فرح نیا هک ی باتک کی نآلا .دندرک ادیپ **یونعم قایس** کی ،دنداد لد و دندی نش عراش زا هک یاه لملج اهرازه عومجم ، دادیم ماظن ترابع کی رد ،قایس هک روط نامه اما ،دندرادن ،دشاب هتشاد بابوا و لوصف

[16]. تسا هداد هعرشتم نهذ هب یونعم قایس کی ،عراش تاملک

هاگ آدوخان، دی‌هدیم لد دی‌نکیم هجوت نآ هب، دیری‌گیم رظن رد امش هک ار هدنی‌وگ کی تاملک عومجم نآ ی‌هاگ هت‌بلا -دوشیم لقت‌نم امش هب وا زلا، لودج کی، یرکف بوچراچ، کلسم، مارم، یرکف ماظن کی ی‌گنر، دراد ی‌م‌ش، دراد ی‌یوب کی ی‌مالک ره؛ دن‌ناوتیم مه مالک کی زا دن‌راد رتشیب تناطف هک ی‌یاه شم‌ارم؟ تس‌یچ شک‌ب‌س، تس‌ا روط هچ نی‌ا هک دن‌مه‌فیم، دن‌کیم زاب نا‌هد، دن‌زیم فرح هک نی‌مه. دراد ب‌طاخم ی‌نعی، زاک‌ترا-دراد زای‌ن اه نی‌ا زا شیب زاک‌ترا ی‌لو دراد ار شدوخ صاخ یاضف کی نی‌ا. تس‌یچ ماظن نآ، وا مالک هب س‌نا زا -دراد ناسل ا‌دص، عراش زا. تس‌ین مالک کی - مالک ا‌هد زا ملکت‌م کی [17]. تس‌ین هاگ آ‌شدوخ ولو هت‌سب ش‌رقن ش‌ن‌ه‌ذ رد وا مارم و یرکف

فی لندن می توان ت لودج

امش.تسیچ اج نآ هک دینکیم شفشک یرگیدی زا دیراد ماهبا یرادقم رگا مّظنم ماطن کی رد امش
داد هئارا اریمی ش لودج [19]، یسور فیلدنم یتقو. ار فیلدنم [18] یبوانت لودج نیا دینیب
هن، درک نیعم ارشیاج. دوب یلاخ لودج یهناخت تسیب کی دزن زونه مرطن هب وایهئارا نامزاً لصا
و. تسامهم لودج نیا ردقچ دینیبیم. [20] دش فشک رورم هب اما، دوب هدش فشک هن تشاد مسرا
رد، میرادن ارشایعی ببط رگا یتح. دینک شایادیپ دیرگب. دشابن دوشیمن، میراد تفگی
،تسه هناخ، هناخ نیا دیوگیم نم لودج نیا نوچ؟ ارچ. مینک شایادیپ میناوتیم هاگشیامزآ
الاح. دش مامت، تسام نیا شا [21] یمتا ددع میوگیم، مهدب امش تسد هب میناوتیم نم ارشیواو تحم
مه دیهاوخیمن. تسام شایم تا ددع نیا دیوگب، دینک شایادیپ دیرگب تعی ببط رد دیورب دیهاوخی
،تسام یلاع یلیخ نیا. دش مامت لودج یلو. دیهدب ناشن ار نیا، یاهتسه تفاکش اب هاگشیامزآ رد
،تسه تروص نیمه هب اه نیا دیوگیم دراد هک هدی سریمظن هب وای نیعی.

قىقد راي سب لزاپ ؛زاكترا

ه‌اگن ولبات نیا رد یتقو .ه‌دیچ‌پ ه‌نیمز سپ اب قی‌ق‌د و فی‌رط رای‌سب تس‌ا ی‌ی‌اه‌ولبات دی‌دی
ه‌ک دین‌بیم ار ی‌ی‌اه‌زیچ ،دی‌وشیم رت‌قی‌ق‌د ه‌چ ره اما .دین‌بیم ی‌لکش کی زا ی‌ی‌امش کی،دین‌کیم
ه‌ب ،لز‌اپ ؛تس‌ا ه‌ت‌فرگ رارق ش‌دوخ ا‌ج رس قی‌ق‌د ی‌زیچ ره ،و‌دش‌اب ولبات نیا رد دشی‌من نات‌رواب ل‌وا
و فی‌رط و قی‌ق‌د ت‌دش ه‌ب نوچ ی‌لو ، دراد رارق،ام م‌ش‌چ ی‌ولج ولبات رد ی‌م‌ظن‌م‌لز‌اپ .ت‌س‌ین ه‌ت‌خیر مه

الاب ار نیا درادن سح تسد رگید ،اه نیا رگید هک تسه شیارب یگنسرگ ردقنآ ای دوشیم ضیرم یاذغ تسد نیمه ،هدروخ اذغ شپ زور دنچ .زوریپ ،زوری د یاذغ لام نآلا سح دوشیم مولعم .دروایب نیا بخ .دشاب هتشاد ار سح تسد نیا هرابود مه ادرف سپ هکنیا یارب ،دراذگیم نه رد ار دیدج همادا ،«کی» نیا هکنیا یارب ،دننکیم یراکمه مه اب شیا ههفلؤم ؛تسا ندب کی ینعی ؟هچ ینعی دننک نیمأت ار رگیدمه تاجاح ،ناش دوخ و دشاب هتشاد تایح ،دنکب ادیپ

. منکیم [24]احیا مّظنم ،مچسنم رما کی ،عرش کی ،مارم کی مراد هعرشتم نه رد نم دیوگیم عراش نابز هب دناوتیم ،تسا هدرک رپ ار رکف نیا یاههناخ هک تسا نم ظافلا ،یدراومرد هک تسا تسرد مه ار شیا هاج یضعب هک دناد وا نه هب لودج کی اههتفگ نیا اما ،تفگ ار نیا الوم دیوگب و دروایب ،درادن حیرصّ صن نآلا هک یاهناخ نآ یور دیراذگیم تسد یتقو .دنزیم فرح شدوخ ،متفگن نم هک اهددع رگا امش .دشاب نیا دیاب هناخ نیا ،لودج ماطن قبط دیوگیم .دنزیم فرح دراد لودج نآ دنیبیم ،لودج نیا دیوگیم رگا اما .تسا لودج نیا یهناخ دیوگب دیناوتیمن دیسیونب روط نیمه ار یلودج ماطن دینادب رگا یروف بخ - ۸×۶ وگن ، ۶ + ۸ وگب اهفیدر رد .برض هن ،تسا عمج لودج شمطن عرش دعاوق ،هعرشتم نه رد .لومرف ینعی ،ماطنّ الصا .دینکیم نییعت ار هناخ ،تسا عمج لودج امش نه ،دیراذگیم تسد هیهقف تاغورف رد یلودج یور امش ات ،تسا وا نه رد روط نیا یتقو .تسا دنزیم فرح هعرشتم

زاک ترا هب عراش عاجرا.۸

«تنس و باتک اب تقفاوم» تایاور

هللا دبع یبأ نع ینوکسللا نع یلفونللا نع هیبأ نع میهاربإ نب یلع
أرونٍ باوص لک یلع و ةقیقحٍ قح لک یلع نإص هللا لوسر لاق لاق ع
[25]هوعدف هللا باتک فلاح ام و اودخف هللا باتک قفاو امف

لیذ و ردص .تسا یبیریغ نومضم یلیخ .تسابیز یلیخ .دنتشاد یزاک ترا عاجرا نیموصعم دوخ یهاگ لیذ و ردص یلیخ -ممهفیم مرادن اعدا نم لثم هتبللا- دمهفب هک یسک یارب تسا هماگنه ،تایاور دنکیم کمک شحابم نیا مهف رد هک تساهبان و تایاورررُرد نآ زا نیا .تسا قیمع و قیقذ ،شیدح

نب نابأ نع مکحللا نب یلع نع دمحم نب هللا دبع نع ییحی نب دمحم
یبأ نب نیسح ینثدح و لاق روفعی یبأ نب هللا دبع نع نامثع
دبع ابأ تلأس :لاق سلجمل اذه یف روفعی یبأ نبا رضح هنأ ءالعل
هب قثن ال نم مهنم و هب قثن نم هیوری ثیدحل فالتخا نع -ع هللا
لوق نم وأ هللا باتک نم ادهاش هل متدجوف ثیدح مکیلعل درو اذإ لاق
[26] .هب یلوا هب مکءاج یذلاف ال و ص هللا لوسر

فلتخم شیدح ود دنکیم ضرع هک ،مدرک ضرع رابخا ضراعت رد راب دنچ هک تایاور نیا زا رگید یکی یکی ،دنرفن ود .هب قثن ال نمم و هب قثن نمم ؟مینیک راک هچ هللا لوسر نبای ،دسریم ام هب قثن نمم ذخ دنیوگب ،ام کیسالا کحضاو روطه هب هکنیا یاج هب ترضح .تسین یرگید و تسا قوئوم

بباتک اب تهباشم .انثیداح و هللا باتک هباشی ای قفاوی شمدک نیبب نک هاگن دندومرف ،هب
ناشدای شیاچ رس دینیبیم یهاگ مه گرزب یاهقف ،هن؟دیایب تدای شاهیآامتح دیاب ینعی
هب،[27]تسا عراش قاذم ندروآ تسد هب فیرش یفاک ثیدح نیا رد تهباشم منامگ هب نم .دیآیمن
[28].دنراد گرزب یاملع هک یریبت

«لطابلا و قحلا نیب هللا زیم اذا»

عیناسارخلا تلأس:لاق سنوی نع نایرلا نب یلع نع لهس نع مهنع و
لاقف ءانغلا یف صخرت كنأ كنن ركذ یسابعلا نإ تلق و ءانغلا نع
ابأ یتأ الجرنإ تلقف ءانغلا نع ینلأس هل تلق اذكه ام قیدنرلا بذك
هللا زیم اذا نالف ای لاقف ءانغلا نع هلأسف هیلع هللا تاوولص رفج
دق لاقف لطابلا عم لاقف ءانغلا نوکي نیأف لطابلا و قحلا نیب
[29].تمكح

ءانغلا باب رد.تسابیز یلیخ مه نآ هک ،دندومرف (نادرگاش زا یکی) اقا مه رگید ثیدح کی
امیق تسم هکنیا یاج هب ترضح دسرپیمن انغ دروم رد ترضح زا .[30]تسه مه ات دنچ اقاقتا،لئاسو
یْنَأف لطابلا و قحلا نیب هللا زیم اذا»؟ینکیم لاؤس انغ زا هک دندومرف ،دنیوگب ار شمکح
دنداد یباوج بجع .قق ای تسا لطاب عرج انغ نیبب .درک ادج مه زا ار لطاب و قح ادخ«؟ءانغلا نوکی
هب ،تیاور نیا ،دندنکیم نایب ار ماکح و عیرشت رد یلک طوطخ زا یکی مالمسلا هیلع اماما ینعی
تسا مهم یلیخ اهنیا یروآعمج.دهدیم نازیم ام تسد

زاکت را تیج طرش

دنیبب هک معرشتم تزاکترا هب دنکیم هعجارم یباب نآ زا یلو ،دوریمن نارگید هناخرد هب دهتجم
کی زاکترا نیا هک دراد کش و ،دراد یزاکترا دنیبیم هیقف رگا .تسا هدرک راک هچ اه نآ اب عراش
هک دراد تجح،هللا نیب و هنیب ،هیقف ییاجنآ .دتسیاب دیاب ،تسا نم دوخ یارب شایشخب
هدرک اقلا وا هب شدوخ تاملک اب عراش ار زاکترا نیا دشاب نئمطم هک دنیبب شدوخ رد یزاکترا
یارب یتح درادن تیجح ،دشاب روطنیا رگا .دشاب هتشاذگ شیوریزیچ کی مه وا دوخ هکنیا هن .تسا
دهدب اوتف دن اوتیم هللا نیب و هنیب .شدوخ

زا ،نم زاکترا نیا منادیم ،متشاد راکورس عرش اب رتشیب نوچ نم دیوگیم هک تسا یتقو کی اما
یعقاو هابتشا رگا مه الاح .مدرکن هفاضا نآ هب مدوخ زا یزیچ هک منادیم .تسا عراش یاقلا یهیحان
دراد تجح ،دشاب هدرک

قافاتا دروم هک دشاب اهتجرب نیا یجورخ هچ ره هک تسا نیا نآ و میراد یعطق ینیمضت زیچ کی ام
نازیم ار نیا ام یتقو .دسانشیمن تیجح یسرک ،دوشن ناشیارب معرشتم زا القع لک لعفلاب
العاف اه نیا همه .تسا لصا کی میورب ولج یروط نیا یتقو و اعقاو .تسا لصا کی ،میهدیم رارق
ادعب دش یروط نیا رگا .دنریذپب ناهذا لک هک دهدب سب شیامزآ ،دشاب یروط دیاب ،تسا تامدقم
و .دیآیمن اه نیا و تیژنم یسرک یور

[1] ۱۱۵ :ءاسنل

[2] ۱۵:همايقل

[3] حرطم ىلامتحا ىلدا زىكى ناونع هب ،سرد ىهسلج رد رضاح ناتسود زىكى ىوس زى ىا نىا .دش

[4] ىلع وهف دلوي دولوم لك لاق لوبقلااب ةصاخلا و ةماعلا اهاقلت ةياور ص ىبنللا نع ىور دق و (۶۱ ص ؛ ةيماملل اداقتعا حىحصت)هنا رصنى و ا هنادوهى هاوب امان و ةرطفلا

[5] ۸:سمشلا

[6] (۸۴ : ارسلا)ال ىبس ىده ا وه نمب م لع ا م ك ب ر ف ه ت لك اش ىل ع ل م ع ي ل ل ك ل ق [6]

[7] كلذ ىف فلا و نتتلا برش مىرحت ىلا بهذ انئاملع نم نىرخأتملا ضعب نا ملعا (۵۱) ةدئاف و هىنمدم نم نىملىسملا ةفاك دنعا مومزم احيبىق هنو ك :رشع ىداحلا ...هوجوب اهىف لدتسا ةلاسر هىلع هنع لوصألا ةياهن ىف ةمالعلا لقن دق و هراعش ركذ م اراعشلا مىكح همطن ىتح مهربىغ (۲۲۶ و ۲۲۴ ص ؛ ةىسوطلا دئاوللا).حىبىق ةللا دنعا وهف احيبىق نوملىسملا هارام لاق مالىسلا

[8] «نسح هلالادنعا وهف انسح نوملىسملا هارام»ترابع اب ترابع نىا زى شىب،تاملك رد و :ددرگ ىمرب لوصولا هىاهن رد ىلح همالعا موحرم هب هرقف ود نىا هب دانتسا خىرات ارهاظ.مىهجاوم ،ىلاعات ةللا دنعا كلذك نو كىف ،افرع حىبىق ةنال ،مىكحلاب قئال رىغ ةصلاخلا ءحلصملا تىوفت وهف ،احىبىق نوملىسملا هارام و ،نسح ةللا دنعا وهف ،انسح نوملىسملا هارام :مالسلا هىلع هلو قلا ءجرد نعا دىقلا اذه طقسى فرعلا نكل (۴۲۳ ص ؛ 1 ج ، لوصألا ملعا ىلا لوصولا ةياهن)حىبىق ةللا دنعا لك لك ا نعا م نىضتقى ،مس ا ةنال ءشيشلا هذه لكأت ال :هنبال لاق ول بالاناف ،رابتعالا هارام :ملىس و هلا و هىلع ةللا لىلص هلو قلا كلذك عرشللا ىف نو كىف ،امس نوكت ءشيشلا امه دح ا حجر م ث نانظلا ضراعات اذى :ىناثلا (۶۰۵ ص ، 3 ج ، نامه).«نسح ةللا دنعا وهف انسح نوملىسملا نوملىسملا هارام :ملىس و هلا و هىلع ةللا لىلص هلو قلا ،اعرش اذكف افرع حىبىق لىلص لىلص نىعت تاددرت حاضى) رد ىلح نىدل مچن زى ناشىا زى سپ (۲۸۷ ص ، ۵ ج ، نامه).«نسح ةللا دنعا وهف انسح ىم هراشا هىهقلا دىلوا قلا دضن رد دادقم لضاف روط نىمه و (۱۰۲ ، ۱۴۱ ص ، 2 ج و ۱۹۸ ، ۱ ص ، 1 ج ، عئارشلا هنافىعرشلا و ىوغللا صنلا ءافنا صرف اذى دىلوا و فرعلا مىكحت (عبارلا) :دنىوگ ىم و دننك ام "دىلوا رابتعا ىلح هبنى و .مهفى ال امب باطخلا مزل ال و ةفرعلا ءقىقلا ىلح باطخلا لمحى نىب هلالا دبعا ىلح مهضعب هفقو و ،لىسارملا نم وه و ،"نسح هلالا دنعا وهف انسح نوملىسملا هارام اب 3۸۱ ص 1 ج ىلاىللا ىلوا رد تىاور نىا (15 ص ؛ ةيماملل بهذم ىلح ةىهقلا دىلوا دضن).دوعسم .تسا هدش ركذ لوا دىش هب دانتسا

[9] دش حرطم سرد ىهسلج رد رضاح ناتسود زىكى بىناج زى،تىاور نىا .

[10] بىتكف «اذكه راحبلا ىف -هق -ىسلىملا هلقن و صاصتخالا ىف هلالا همحر دىفملا هاور و . [10] ىتلا ءرورضلا ىلح ةمالا عامجا وه و هىف فالتخا ال رما :نارم اناىدال روم ا مىحرلا نمحرلا هلالا مسب و .ءداح لك اهنم طبنتسمل و ءهشب لك ا هىلح ضرعملا ،اهىلح عمتملم رابخالا و اهىلح نورطضى

٤٠٧ ص ؛ لوقعلا فحت [11]

سرد ہسپتال جرد رضا احنا ت س و د ز ا ی کی لاؤس [14]

هې ندادارف شوگ اب ام لاثم يارب .تسا نآ يازجا عومجم زا رتارف ،يزيچ ره لک ،هیرظن نیا قبط رد و می‌تسین نآ دوخ هې نداد شوگ هېرحت کرد هې رداق ،ینوفمس رتسکرا کی یازجم یاهتن طسوت هک تسا یفلتخم یاهتن عومجم زا رتارف یزيچ رتسکرا زا لصاح یقیسوم تقيقح اب هک تسا یبی‌کرت درف هې رصح‌نم تی‌فی‌ک کی یاراد ،گنه‌آ .دوشیم ارجا فلتخم ناگدنزاون .تسا توافتم نآ یاهتمس ق عومجم

زا رتگرزب لک، یروئت نیا ساسا رب و دنوش یم همچرت مرف و لکش، لک یاهانعم هب تلالتشگ دوخ هژیو یانعم یاراد صاخ تمسق ره هکنیا دوجو اب هک تسایانعم نیا هب هلمج نیا. تساضعا عومجم ام نهذ هک تسایانعم نیا هب حیضوت نیا. دشخبب لهماک یانعم نآ هب دناوت یم لک راتخاس دشاب یم لک یانعم هجیتن ناونع هب و هدرک هداس ار یرصب یاه هداد ات دراد یعیس یدوخ هب دوخ روط هب یانعم هدنریگربرد دناوت یم ازجم یاه شخب هک یلاح رد. دش دهاوخ هدی ازجم یاه شخب نیزیگیاج فرحنم ازجا یانعم زا یدیدج الماک یانعم کی هب ات تسایانعم لک دنشاب یاتوافتم الماک (نامه).دوش

،مادک ره قالطا هب هکنیا هن. دوشب هیظفل یهلدا و تایآ مامت نیب عجم، دوشب هطحالم دیاب [16] کی هطساو هب، دننکیم هعیس رب تاضارتعا زا یلیخ اذل و. میرادن یزیچ نیچمه ام. دنکب ذخا مدآ هک نیفلانعم فالخ هب. یباتک چیه رد، میرادن قلطم لوق هب حیص ام! ناج اباب. تایور کی، هم لک یوتف و آلعم، دشاب ربتعیم هک یباتک ام. تسین در و هشقانم لباقرگید هتس حاحص، ریخ هن اهدحو هک ی تایور میرادن ام. اهدحو دننکب کسمت دناوت یم ن ام تایور زا ی تایور چیه هب...ام میرادن بباتک، تچه هب هلال تایآ هقف سرد).ام تایزاک ترا،ام تایوررض رگم. [دشاب کسمت لباقر (۷۲ هسلج، دهاجل

هیعاد (cognitive linguistics) یتخانیش یسانش نابز هتشر، یسانش نابز یاه هخاش نایم رد [17] یسانش نابز هب طوبرم تاعلاطم: «تسوا راتفگ قیروط زا ناسنا نهذ یاتخاس ماطن فشک راد زا یکی هب نونکا و تفای شرتسگ چیردت هب، دعب هب ۱۹۸۰ ههذ زا و دش عورش ۱۹۷۰ ههذ زا یتخانیش لدب، اپورا هژیو هب، برگ رد یسانش نابز بباتکم نیرت رادفرطرب و نیرت مهم نابز نایم هطبار یسررب هب هک تسایانعم نابز هعلاطم رد یدرکیور یتخانیش یسانش نابز. تساهدش یتخانیش یسانش نابز رد، رگید ترابع هب. دزادرپی و یکیزی و یعامتجا براجت و وانهذ، ناسنا؛ دشاب **یزاسموهفم** هویس و کرد هوجن، ناهج زا ام تایبجرت ساسا رب نابز هعلاطم ات دوشیم شالت هب ناوتیم، نابز هعلاطم اب. تسایزاسموهفم یاهوگلا هعلاطم، هاگن نیا زا نابز هعلاطم، نیاربانب یاهوگلا نابز هک تسایانعم نابز هعلاطم، شریک نیا رد. درب یپ ناسنا نهذ آرا و راکفا راتخاس و تیهام ناونع هب نابز هب درکیور نیا رد (ایدپ یکیو) «دنکیم سکعنم ار ناسنا نهذ یاه یگژیو و هشیونا و یتخانیش یسانش نابز هلاقم) دوشیم هتسیرگن ناسنا یسانش راتخاس فشک یارب یاهلیسو و (۱۳۸۱، ۳، هرامش، ۴ لاس، یتخانیش مولع یاه هزات هلمج، مافلگ رتکد، هراعتسا

Periodic table ای **یسیلگنا** هب فیلدنم لودج ای ییایمیش یاهرصنع یبوانت لودج [18] و **ینورتکلا شیارآ، یمتا ددع** ایپ رب **ییایمیش یاهرصنع** یلودج شایمن، (table of elements، رامش) یمتا ددع زا لودج نیا رد اهرصنع یریگیاج بیترت. تسایانعم **ییایمیش یاه یگژیو**؛ تسایانعم ۷ × ۱۸ لودج نیا درادناتسا لکش. تسایانعم ییایمیش ددع یوس هب رتکم (یاهنوتورپ (ایدپ یکیو تیس). دراد یاج نییایپ رد اهرصنع زا رتکچوک فیدرود و الاب رد یلصا یاهرصنع

یبوانت لودج راذگه یاپ یو. دوب **هیسور** له فورعم **نادیمیش** فیلدنم چیوناویا یرتیمد [19] یدایز دادعت دوجو تسناوت لودج نیا هلیسوب و، تسایانعم «فیلدنم لودج» هب موسوم **ییایمیش رصانع** هیاپ رب لودج رد اهرصنع نتفرگ رارق بیترت یو. دیانم ینیبشیپ ار هدشن فشک یاهرصنع زا **ییایمیش صاوخ** هلیسو نیا هب ات داد رارق (بوانت) فیدر کی رد اهنآ یمتا مرج یجیردت شایزافا (نامه). دوش رارکت یدومع یهورگ تروص هب رصانع

رد فیلدنم .دوب هدش هتخان‌ش اهنادیمی‌ش یمسر رظن زا رصنع هس و تصش اهنت ،وا نامز رد [20]
نوناق نودب ،تسا اهنآ **یمتا مرج** زا یعبات رصانع **ییایمیش** و **یکیزیف صاوخ** هک دوب هشی‌دنا نی
ای نادقف هب ندربی‌پ هن و دوب رسیم هتخان‌شان ییایمیش رصانع صاوخ ینی‌بشی‌پ هن یبوانت
رد یدیدج هار یبوانت نوناق .دوب یمسررب و هدهاشم هب طونم رصانع فشک .رصانع زا یخرب تبیغ
دوشگ هنی‌مزی

یلاخ ناکم ییاهاج هچ رد هک دادیم ناشن لودج نی راتخاس .دش راک نی یارب یاهی‌پ **یبوانت لودج**
نی راج رد دوجوم رصانع صاوخ زا یهاگآ اب .دوش هیجوت ای رپ هدی‌آ رد تس‌یابی‌م هک دن‌امیم یقاب
یاه‌مرج) اهنآ یرادقم هصخش‌م دنچ و دز نی‌مخت ار سان‌شان یاه‌رصنع نآ مهم صاوخ دش‌یم یلاخ یاه‌ناکم
دنچ و یقطنم یاهی‌ری‌گه‌ج‌یتن کمک هب (ار اهنآ دن‌ام و شش‌وج هطقن و بوذ هطقن ،یلاگچ ،یمتا
درک نی‌یعت ،هداس یضای‌ر هب‌ساحم .

رارق لودج رد ناش‌یمتا یاه‌مرج بی‌ترت هب ار هدش هتخان‌ش رصنع هس و تصش و درک تس‌رد یلودج وا
رطس هک یلاح رد تشاد رصنع ۳۲ مچ‌نپ رطس‌الثم دوبن یکی لودج یاه‌رطس رد رصانع دادعت .داد
مه کی‌دن لودج نی رد دوب مه هب هی‌بش اهنآ صاوخ هک یرصانع یلو ؛دوب رصنع ۶ لم‌اش اهنت مشش
ار رصنع ۹۲ دوجو، فیلدنم لودج .دنام یلاخ لودج یاه‌ناخ زا یرادقم تل‌ع نی‌دب و دن‌تشاد رارق
یحصانع هب قل‌عتم یلاخ یاه‌ناخ هک تشاد راه‌طا یلاخ یاه‌ناخ دروم رد فیلدنم درک‌یم ینی‌بشی‌پ
دن‌اهدشن هتخان‌ش نونکات هک تسا .

رارق یمومع ش‌ری‌ذپ دروم وا لودج ات دش ث‌عاب هک دوب هداد ما‌ج‌نا مهم با‌خت‌نا ود لودج نی رد فیلدنم
فیلدنم .دوب هت‌شاذگ یلاخ ،**دوب هدشن ییاسان‌ش زونه هک ار ییاه‌رصنع** یاج هکن‌یا تس‌خن ؛دری‌گ
هک یی‌پ‌در هب هجوت اب هک دوب یسک نی‌ت‌سخن اما ،دوب هدرک نی‌نچ هک دوبن ینی‌میش نی‌ت‌سخن
ییاه‌رصنع **می‌نام‌رز** و **می‌لاگ** دن‌ام ییاه‌رصنع .دوب هدرک ینی‌بشی‌پ ار اهرصنع یاج ،تشاد لودج زا
وا ،دوب اهرصنع یدنب‌ه‌ت‌سد و یراذگی‌اج رد فیلدنم مود با‌خت‌نا .دندش ییاسان‌ش اد‌ع‌ب هک دن‌دوب
یاهی‌گژی‌و هب هجوت اب ار اهرصنع ،نآ یاج هب و دوب هت‌فرگ هدی‌دان ار یمتا نزو ی‌گژی‌و یهاگ
اب اهد‌ع‌ب .دن‌دوب تس‌د نی زا **دی** و **می‌رولت** دن‌ام ییاه‌رصنع .دوب هدرک یراذگی‌اج ییایمیش
راب و **یمتا ددع** ش‌ی‌از‌فا بی‌ترت هب ار اهرصنع هت‌سن‌ادان فیلدنم هک دش مول‌عم مل‌ع تفرشی‌پ
دشی‌م هت‌فرگ هدی‌دان یبوانت لودج رد اهرصنع یراذگی‌اج رد یمتا ددع تی‌مه .دوب هدرک ب‌ترم هت‌سه
(نامه) .دش ییاسان‌ش هت‌سه رد نورتون و نوتورپ یاهی‌گژی‌و و دوجو هکن‌یا ات

یارب **کی‌زیف** و **یمی‌ش** رد هک تسا یحال‌ط‌صا ،(Atomic number: **یسی‌ل‌گ‌نا** هب) (Z) یمتا ددع [21]
ربارب نوتورپ اب ار یمتا ددع تال‌د‌اع‌م رد .دوریم راک هب **متا هت‌سه** رد دوجوم **یاه‌نوتورپ** دادعت نای
و فشک **دروف‌ردار تس‌ن‌را** ط‌س‌وت راب نی‌ت‌سخن حال‌ط‌صا و هدی‌پ نی « $p = z$ » می‌ری‌گی‌م رظن رد
هت‌شون رصنع یراصت‌خا تم‌ال‌ع نی‌ی‌پ‌پ چ تم‌س یمتا ددع .تس‌اه‌ت‌فر راک هب س‌س‌پس و ع‌اد‌ب‌ا
(نامه) .دوش‌یم

ییاهی‌ش‌اقن .درک ادی‌پ ناهج فور‌عم یاهی‌ش‌اقن رد ناوت‌یم ار خ‌یرات یاه‌ام‌عم نی‌رت‌ی‌ل‌صا زا یکی [22]
ناق‌ق‌ح‌م هک تس‌اه‌ل‌اس‌دن‌اهدش هارمه یدایز یاه‌ری‌س‌فت اب ناوارف یاه‌شه‌وژپ و قی‌ق‌حت لاب‌ند هب هک
فشک ار ناهج فور‌عم یاهی‌ش‌اقن زا یخرب ناهن‌پ یاه‌زار دن‌ن‌کی‌م ش‌الت رنه خ‌یرات نارگ‌شه‌وژپ و
یاه‌زار هک هدش‌ش‌الت و هدش هت‌خ‌اس ش‌نادن‌مرنه و راث‌آ نی زا یخرب هراب‌رد یدایز یاه‌مل‌ی‌ف .دن‌ن‌ک
یاه‌زار هراب‌رد یدایز یاه‌ش‌سرپ مه زونه اما ؛دن‌وش ش‌اف یاه‌زاد‌نا ات رنه خ‌یرات یاه‌راک‌ه‌اش نی ناهن‌پ
رپ یاهی‌ش‌اقن نی‌ان‌ی‌رت‌فور‌عم زا یکی .تسا هدن‌ام یقاب نارگ‌شه‌وژپ نه‌ذ رد یاهی‌ش‌اقن نی
ته‌ج هب هک تسا س‌ناس‌ن‌ر نارود یدن‌له ش‌اقن (۱۵۶۹-۱۵۲۵) ل‌گ‌ورب رتی‌پ زا تسا ترابع **زار و زمر**

یشاقن وا راثآ نی رتروهشم زا یکی. دراد ترهش یی اتسور یگدنز و یعیبط رطانم زا ندرک یشاقن. تساهدش هندی داهن لثم لابلارض ۵۰ زا شیب نآ رد هک تسا [نئیپ ریوصت] یدنله یاهلثم لابلارض نیارد دوجوم یاهلثم لابلارض ندرک ادیپ یارب اهل اس یدنله تایبدا هتبل و رنه خیرات نارگشه و ژپ «ازی لانوم» یشاقن هب ناوت یم زار و زمهرپ یاه یشاقن رگید زا. دنه درک شالت، یشاقن راثآ بیجع یولبات ۴ هب یه اگن هلاقم) درک هراشا «ینیفل و نرآ هرتپر» و یچنی واد «نی آب ریاشع» و (انس یی اتس، خیرات

سردی هسلج رد رضاح ناتسود زا یکی لاوس [23]

هیفخُی مالکب همّ لک: یَحْوَ و (320 ص، ج3؛ نیعل باتک). هراشإلإ: أحإلإ و. همهلأ: هِلإ یَحْوَ و [24] (380 ص، ج15؛ برعل ناسل) أَمْوَ: یَحْوَ و هِلإ یَحْوَ و. هیری نم

۶۹ ص؛ ج1؛ یمالسلإ - طیفالک [25]

نامه [26]

نإ: دننک یم ربعت نآرق تایی اب یحور تقفاوم هب تقفاوم نیازا رضاعم یاملع زا یخرب [27] «ام: وحن ەنسلا و باتکلا یلع ربخل ضرعب ەرمآل ثیداحأل اورسف نیخاتملا نییلوصلأل مطعم ضرعی نأ ینعمب، ەیصنلا ەفلخمل و ەقفاوملاب [27] «هورذ فلخام و هوزخ ەلل باتک قفاو حرط هجو نم مومعلا و نیابتلا یه امه نیب ەبسنلا تناک نإ ەنیعم ەینآرق ەئی یلع ربخل ەقفاوملاب دارملا نأ مهفن اننک و، ذخأ قلطملا مومعلا و یواسنلا یه ەبسنلا تناک نإ و، ربخل و باتکلا نم ەدافتسملا ەماعلا ەیمالسلإ لوصولأ عم ثیدحل نومضم قفاوت یأ ەیحورلا ەقفاوملا

نيرمألا نيب رمألا ةدعاق هتفللاخل ضوفر م وهف ربحل هرهاط الثم ربحل ناك اذإف ،ةنسللا
يذلا وه حرطن يذلا موهفملا اذه و ،ةنعي عم ةيآ عم هتئراقم نودب ةنسللا و باتكلا نم ةدافتسملا
و ةماعلا لوصألا عم هنومضم ةنراقم ي ،ربخلل يلخادلا دقنلاب نورخأتملا ثيدحل ءاملع هنع رباعي
(١٢-١١ ص ؛ لوصألا ملع يف دفارلا) ةيمالسإلا فادهألا

و ةيمالسإلا لوصألا قفاوم ربحلانومضم نأ ينعمب ةيحورلا ةقفاوملا اضيأ قوثلولا تامدقم نم و
لك يلع و ةقيقح قح لك يلع نإ: «مالسلا مهيلع مهلوق ينعم اذه و ،ةيعرشللا و ةيلقعل دعاوقلا
(٢٥-٢٤، نامه) «هوذخ ةلل باتك قفاو امف ارون باوص

بويأ نع يلع نع لاضف نب يلع نب نسحلل نع هنع :نساحم تياور ،تسا تياور نيا هلمج زا و [28]
و لهسأ و هأنهأ ينولحناف ثيدحللاب ينعم متثدح اذإ ص هللا لوسر لاق لاق ع هللا دبع ي بأ نع
؛ 1 ج ؛ نساحملا) هلأ ملل باتك قفاوي مل نإ و هتلق أناف هللا باتك قفاو نإف هدرأ
(٢٢١ ص)

يبأ نع روفعي ي بأ نبا ةقثوم بابلا رابخأ نم لعل و :دنمرف يم ثيدح نيا حرش رد ىدى ديس
(مالسلا هيلع) لاق هب قثأ ال نم و هب قثأ نم هيوري ثيدحل فالخا نع (مالسلا هيلع) ةلل دب
(هلآ و هيلع ةللأ لصل) ةلل لوسر لوق نم وأ ةلل باتك نم ادهاش هل متدجوف ثيدح مكيلع درو اذإ
هيلع) ةلل دب ي بأ نع راحبل نع لوصفل ي هكح ام اذك و «هب يلوأ هب مكءاج يذلاف آلإ و
ثيدحللا ينعم متثدح اذإ» (هلآ و هيلع ةللأ لصل) ةلل لوسر لاق (مالسلا هيلع) لاق (مالسلا
ملل ةلل باتك قفاوي مل نإ و هتلق أناف ةلل باتك قفاو نإ و ،هدشراً و لهسأ و هأنهأ ينولحناف
لصل) هلوق ةنيرقب باتكلل نع ةرابع دشرألا و لهسألا و أنهألا نأ رهطألا لوصفل ي لاق «هلأ
و أنهأ وه يذلا باتكل ي ناك ام يلى اوبسنا ينعملاف «ةلل باتك قفاو نإ و» (هلآ و هيلع ةللأ
الف هيلع و .يهتنا هلأ ملل هقفاوي مل نإ و هتلق أناف هقفاو نإف ،ثيدحللا نم دشرأ و لهسأ
نوك ىضتقمب هرهاط لهسألا و أنهألا نم داري نأ نكمي و .باتكلل ةقفاوم آلإ هنم دافتسي
نم دافتسي أمم وأ لقعل رطن يف أمم عقاو لا يلى برقأ نوكي ام دشرألا نم و ،لهس ةحمس ةيعرشللا
(٥٢١ ص ؛ ٣ ج ؛ لوصألا دئارف ةيشاح) ربدتف عرشللا قاذم

٤٣٥ ص ؛ 6 ج ؛ (ةيمالسإلا - ط) يفاكل [29]

نب ميهاربإ نب يلع نع ينانمهل رفجع نب دايز نب دمحا نع رابخألا نوي ع يف قودصللا هاور و [30]
برق يف يريمحللا هاور وهون ركذ و ناسارخب اموي ع اضرلا تلأس :لاق تلصللا نب ناي رلا نع مشاه
نب يلع نع نسحلل نب دمحم نع لاجرلا باتك يف يشكلا هاور و تلصللا نب ناي رلا نع دانسلإ
(٣٠٦-٣٠٧ ص ؛ ١٧ ج ؛ ةيعرشللا لئاسو) وهون ميهاربإ

زاک ترا هچرد

راهظتسا زا یوقا؛ زاک ترا

فشک هلمج کی روهظ زا ،ار یعرش مکح یتقو .تاراهظتسا رد یعطق ؛تسا یعطق فشک ،زاک ترا رتالاب مه نآ زا اج نیا .دننکیم یشم نآ اب القع هک تسا ینظ ؟تسا ینظ ای تسا یعطق ،دینکیم فشک رد هک یعطق .تسا یعطق هک ییالقع ینظ اما ،تسا نظ،راهظتسا منکیم ضرع نم .تسا قدص هچرد زا ،شقدص یهچرد ام مولعم نآ ،ام فشکنم نآ ،میروآیم تسد هب یننقت کی ماطن [1].تسا رتالاب مالک کی زا راهظتسا

تایضایر نیودت رد گنگ دادعا

کی یاو دنتفگ همه ،دش ادیپ باسح رد [2]گنگ ددع هک یتقو .مدرک ضرع دایز ار نیا هیبش نم ناوت،اهنادیضایر یارب نآلا [3].درادن یناوخمه یثروغاثیف طبابوض اب هک میدرک ادیپ یددع فشک یزور کی هک ار ۲ لاکیدار .تسا رتالاب ایوگ دادعا زا بتارم هب .تسا حضاو گنگ یاهتیهن یب [4]،ایوگ دادعا یهوعومجم دنیوگیم شدعب لاس ۲۵۰۰ نآلا ،دش یاهماگنه یثروغاثیف نامزرد و دندرک هرابود هکنیا رگم تسین ییایوگ ددع ود چیه ینعی ،تسا هدرشف ایوگ ددع-تسا هدرشف تیهن یب ددع تیهن یب زاب دنوشب کی دزن مه هب هچ ره ،ایوگ ددع ود ره .تسا ناشن یب ایوگ ددع تیهن یب نیب گنگ دادعا زا یهآگتسد کی .تسین هدرشف یفاک هزادنا هب ایوگ ددع اما -تسا ناشن یب ایوگ رتالاب ،ناشیهآگتسد یگدرشف نیا هب ایوگ دادعا نیا زا ؟دنایروط هچ گنگ دادعا الاح .دراد دوجو اه نیا دسریم اچنیا هب یزور کی گنگ ددع نآ هک دشیمن شرواب رشب .تسا

تسا گنگ دادعا هیبش هک تسا نیا منامگ ،دوش هدایپ زاک ترا طبابوض و دسرب رس بلطم رگا .یظفل راهظتسا قدص دصرد زا ،ینینچنیا ییاضق زا هدش لصاح قدص دصرد هک دینیبیم ینعی تسا رتالاب

نیا همه رب تینادجو ،رهاظ بسح هب اذه یلعف.تسه هیظفل هلدا زا رتالاب یهآگ شدوخ زاک ترا [1] ات راهچ هلدا .تسا هلدا زا میدرک ضرع .تسا مدقم اه نیا همه رب ،هینید تایزاک ترا .تسا مدقم اه ،داهجل باتک،تجهب هللا تیآ هقف سرد)،ناشدوخ یارب تسه هلدا زا مه هعرشتم زاک ترا .تسین زا یکی هکلب ،یعرش لیلد دوخ هعرشتمریغ هکلب ،هعرشتم تینادجو و تایزاک ترا (۷۹ هسلج ص،۳،تجهب رضحم رد).تسا تایلقع هب جاتحم رگید هیعرش یهلدا اریز ،تسا کرادم مه ای و تامهم .دن تسین رگراک هیظفل هلدا هک ار ییاهاج ،تسا رگراک ،ینید زاک ترا لیلد هکنیا هطساو هب ام (۲۱ باتک،تجهب هللا تیآ هقف سرد).مینکیم لیوأت ،ار اهزیچ روج نیا و هیظفل هلدا ،مه هکلب (۶۷ هسلج،داهجل

ی ددع تروص هب دادعا هاگتسد رد Irrational number) : یسیلگنا هب (مصا ای گنگ ، یبسن ریغ ددع[2]
 یرسک تروص هب ار نآ ناوتن ینعی ، دشابن (ایوگ ددع) یبسن ددع هک دوشیم فی رعت یقیقح
 ددع عقاو رد . تسا ارامشان یاه وجوم جم گنگ دادعا وجوم جم . دشاب حیحص ددع شجرخم و تروص هک تشون
 . درادن مه شدرگ هرود و هدوب نایاپ یب نآ یراشعا ماقرا هک تسا یا یراشعا ددع ، مصا ای گنگ

هب بستنم ددع نیا فشک . دشاب هدوب درک فشک رشب هک یگنگ ددع نیلوا دیاش
 نیب نامز نآ رد هک یملع یاهتباقر رد دوشیم هتفگ و تسا (سروغاثیف نادرگاش) نایسروغاثیف
 افیا نایسروغاثیف یارب ار گرزب هدنرب گرب کی شقن ددع نیا دوب نایرج رد فلتخم یاههورگ
 2 a سروغاثیف هطبار زا یتحار هب هک دشابیم دحاو غلض هب یعبرم رطق لوط ددع نیا . تساهدرکیم
 گنگ دادعا دوجو تابثا یارب هنیزگ نیرتجیار مه کیسالک تایضایر رد . دیآیم تسدب $c = a^2 + b^2$
 فشک تیمه . دوش ۲ اب ربارب نآ عبرم هک تسین دوجوم ییایوگ ددع هک دوشیم تباث عقاو رد . تسا
 تاذ فالخرب هک انعم نیدب ؛ دادیم تایضایر هب تی عطق مدع یعون هک دوب اجنآ رد گنگ دادعا
 طسب الثم درک نایب ی عطق روطه ناوتیمن ار گنگ دادعا ، لمع رد نآ ندوب ی عطق ینعی تایضایر
 نآ راشعا مقرر دنچ هب میروبجم نآ شیامن یارب و تسا بوانتمان و موتخمان ددع نیمه یراشعا
 (ایدپ یکیو تیاس) . میریگب هدی دان ار هیقب و مینک افثکا

اب هک دوب یروغاثیف بتکم ینانوی فوسلیف و نادیاضایر (??????) : ینانوی هب سوساپیه [3]
 زلزلم ، دن تسنادیم زیچره ساسا ار (یعیبط) دادعا هک ار یروغاثیف بتکم لوصا ، گنگ دادعا فشک
 (نامه) دن تخادنا ایرد هب فشک نیا رطاخ هب ار یو هک تسا روهشم . درک

فشک نیا ، هم زا لبق . دوب هدنکنارگن و روآ تریح نایسروغاثیف یارب ، گنگ دادعا دوجو فشک
 ، تسنادیم هتسباو حیحص دادعا هب ار زیچهمه هک ، یسروغاثیف یهف سلف رب یکلهم یهبرض
 سح ی دوهش روطه اریز ، دمآیم رطن هب میلس لقع اب ریاغم بلطم نیا ، هک نآ رگید . دش یقلت
 هدنهدناکت ردق نامه زین نآ یسندنه یاتمه . تسا نایب لباق ایوگ ددع کی اب یتیم ره هک دشیم
 طخ ناوتیم ضرورفم طخ ه عطق ود ره یازاهب هک دنک دیدرت نیا رد تسناوتیم یسک هچ اریز ، دوب
 ود زا کی ره رد حیحص تا عفذ دادعت هب هک یروطه درک ادپ ، کچوک رایسب رایسب دنچ ره ، یموس
 ؟ دجنگب ضرورفم طخ

تروص هب دنوتیم هک ، تسا یددع ، تایضایر ملع رد (Rational number) : یسیلگنا هب ایوگ ددع [4]
 ایوگ دادعا رگید ترابع هب . دوش نایب رسک جرخم q و رسک تروص p) حیحص ددع ود زا p/q رسک
 ددع ود نیب . دشاب هدمآ دیدپ رفص زج هب حیحص ددع رب حیحص ددع میسقت زا هک دن تسه ییاهرسک
 . دنراد همادا تیاهن یب تبثم ات تیاهن یب یفنم زا ایوگ دادعا . دراد دوجو ایوگ ددع تیاهن یب ایوگ
 (ایدپ یکیو تیاس) . دراد دوجو گنگ ددع رامش یب گنگ ددع ود نیب نیچمه